

Prikaz

Rukopis primljen 24. 11. 2025.

Prihvaćen za tisak 26. 11. 2025.

<https://doi.org/10.22210/govor.2025.42.11>**Ana Vidović Zorić***anvidovi@ffzg.unizg.hr*Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Hrvatska**Ana Vlah***ana.vlah@outlook.com*Sveučilište Utrecht
Nizozemska**Izveštaj o radu Odjela za fonetiku od lipnja 2021. do veljače 2025.**

U razdoblju od 2021. do 2025. predsjedništvo Odjela za fonetiku činile su: dr. sc. Ana Vidović Zorić (Odsjek za fonetiku), Maja Lakuš Ivanček, mag. educ. phon. rehab. (Poliklinika SUVAG), Martina Stilin, prof. fonetike i kroatistike (Dnevni centar za rehabilitaciju Slava Raškaj, Rijeka), Ana Vlah, mag. educ. art. orator. i mag. philol. croat. (Služba za jezik i govor Hrvatske radiotelevizije) i Karla Švaljek (ranije Zvonar), mag. educ. phon. rehab. i mag. educ. philol. franc. (Neuroth). Ana Vidović Zorić vodila je Odjel od lipnja 2021. do lipnja 2024., kada voditeljstvo do kraja mandata preuzima Ana Vlah.

Predavanja održana u sklopu Odjela za fonetiku (2021. – 2025.)

Tijekom četverogodišnjega mandata održano je 19 predavanja u sklopu šest tematskih ciklusa. U nastavku ih navodimo kronološki:

Ciklus *Govorna fluentnost*

- 11. studenoga 2021., doc. dr. sc. Mirjana Matea Kovač i doc. dr. sc. Mirela Müller: *Formalno podučavanje govorne fluentnosti na stranom jeziku – primjer iz prakse* (online)
- 2. prosinca 2021., izv. prof. dr. sc. Ana Leko Krhen: *Mucanje – skriveni poremećaji* (online)
- 18. prosinca 2021., prof. dr. sc. Mária Gósy: *The controversial nature of fluency of spontaneous speech* (online).

Ciklus Govor u pandemiji COVID-19

- 10. ožujka 2022., doc. dr. sc. Ines Carović: *Prepoznavanje govora pod maskom u doba korone*
- 31. ožujka 2022., Anđela Nikolić Margan, mag. educ. phon. rehab.: *Izazovi u rehabilitaciji slušanja i govora djece i odraslih s umjetnom pužnicom u doba pandemije COVID-19*
- 5. svibnja 2022., Tena Žganec, mag. educ. art. orator.: *Javni govor u pandemiji COVID-19*
- 25. svibnja 2022., Natalie Teakle, menadžerica za rehabilitaciju kohlearnih implantata: *Engaging Children with Hearing Loss in Telepractice* (online).

Ciklus Digitalna retorika

- 27. listopada 2022., Kinga J. Rogowska, doktorandica: *You become responsible for what you have named – defining the genre of a competitive debate*
- 24. studenoga 2022., dr. sc. Jelena Tušek: *Prodajna retorika 2.0 weba: amateri, autoriteti i unboxing*
- 16. veljače 2023., doc. dr. sc. Alma Vančura: *Digitalna retorika kao sredstvo političke komunikacije.*

Ciklus Forenzična fonetika

- 30. ožujka 2023., prof. dr. sc. Gordana Varošaneć-Škarić: *Etika struke – forenzični fonetičar*
- 27. travnja 2023., Sunčica Kuzmić, dipl.ing.: *Forenzična analiza govora i audiozapisa*
- 25. svibnja 2023., doc. dr. sc. Iva Bašić: *Disfluentnosti kao pomoćna varijabla pri prepoznavanju govornika u forenzičnoj fonetici.*

Ciklus Fonetika u nastavi

- 26. listopada 2023., dr. sc. Maja Colnago: *O podučavanju naglasaka u osnovnoj školi*
- 30. studenoga 2023., dr. sc. Ivančica Banković-Mandić, viša lektorica i Katja Peruško, mag. educ. philol. croat. i mag. phon.: *Fonetika u nastavi hrvatskoga kao inoga jezika – primjer Croaticuma*
- 25. siječnja 2024., Lucija Šupe, mag. educ. philol. croat. i mag. phon.: *Retorika u suvremenoj nastavi hrvatskog jezika u srednjim školama*
- 29. veljače 2024., Marina Milunić, mag. njemačkog jezika i književnosti i fonetike: *Znam der-des-dem-den, ali ne mogu kupiti kruh.*

Ciklus *Klinička fonetika*

- 4. travnja 2024., prof. dr. sc. Marko Liker: *Novi studij kliničke lingvistike i fonetike*
- 25. travnja 2024., izv. prof. dr. sc. Yuliia Babchuk: *New approaches in phonetic research.*

Navedenim izborom tema nastojala su se aktualizirati neka od važnih pitanja fonetske znanosti te potaknuti promišljanje o izazovima koji se postavljaju pred suvremenog fonetičara. Neke tradicionalne fonetske teme, poput fluentnosti, nastojalo se preispitati u kontekstu novih otkrića i perspektiva, ali zadržavši poveznicu fonetike s kliničkom praksom i logopedijom. Također se pokušalo odgovoriti i na jednu od većih zdravstvenih kriza u posljednjih dvadesetak godina, a to je pandemija COVID-a 19, preispitujući govornu percepciju, ali i uspješnost kliničke prakse pri govornoj rehabilitaciji. Fokusiranjem na digitalnu retoriku (prodajna retorika, politička komunikacija i debatni žanrovi na internetu), Odjel je odgovorio aktualnim pitanjima koja se nameću u suvremenim područjima komunikologije i medijske retorike. Naglašen je utjecaj digitalnog okruženja na govor i komunikaciju. Uvođenjem forenzične fonetike kao teme potaknula se rasprava o etičkim dilemama struke, kao i o ulozi govornih disfluentnosti u prepoznavanju govornika. Time se nastojala popuniti praznina u edukaciji i podići svijest o ovoj struci. Posljednjim dvama ciklusima fokus je dodatno premješten s teorijskog razmatranja fonetike na njezinu primijenjenu vrijednost u društvu.

Početak jeseni 2024. godine Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske objavilo je Nacrt prijedloga Zakona o logopedskoj djelatnosti koji je izazvao snažne reakcije u stručnoj zajednici, osobito među fonetičarima rehabilitatorima, jer je logopedu davao isključivu ulogu u rehabilitaciji komunikacije, govora, jezika i sluha. Unutar Odjela za fonetiku održane su interne rasprave; članovi su analizirali zakonski tekst u suradnji s liječnicima, psiholozima i edukacijskim rehabilitatorima te javno iznijeli svoje stajalište.

Sastanci Predsjedništva Odjela za fonetiku

Predsjedništvo je na sastancima, koji su se zbog prostorne udaljenosti članica većinom održavali u *online* obliku, primarno raspravljalo o temama koje su ključne za razvoj struke, povezivanju akademske zajednice s praksom te pozicioniranju fonetike u društvu. Martina Stilin otvorila je raspravu o rehabilitaciji osoba s oštećenjima sluha na daljinu, što je bio jedan od najvećih izazova za trajanja pandemije COVID-a 19. Karla

Švaljek u raspravama je istaknula probleme fonetičara na tržištu rada, ali i naglasila ulogu novih tehnologija u osoba s oštećenjima sluha. Maja Lakuš Ivanček dotakla se pitanja fonetičara u centrima za rehabilitaciju govora i obrazovnim ustanovama. Ana Vlah fokus je stavila na komunikaciju i retoriku u digitalnom vremenu, te osnaživanje fonetičara za praksu u novim okolnostima, dok je Ana Vidović Zorić otvorila pitanja govornog planiranja, fluentnosti, kao i primjene novih spoznaja u kliničke svrhe. Planirali su se i fonetski skupovi kojima je Hrvatsko filološko društvo suorganizator, a to su *Istraživanja govora* 2022. i 2025. godine te *Dani Ive Škarića* 2023. i 2025. godine.

Godišnje skupštine Odjela za fonetiku

U mandatnom su razdoblju održane četiri godišnje skupštine Odjela za fonetiku, i to 4. srpnja 2022., 27. lipnja 2023. i 4. srpnja 2024., dok je skupština održana 17. ožujka 2025. ujedno bila i izborna. Sve su navedene skupštine održane na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, uz mogućnost uključivanja na Izbornu skupštinu i na daljinu (*online*). Na skupštini 2022. godine članovi su izvjestili o radu i financijama te donijeli odluku o poticanju većeg uključivanja studenata u rad Odjela. Studenti predmeta Govorništvo održali su svoje trominutne govore. Glavnina rasprave bila je usmjerena na organizaciju dvaju velikih znanstvenih skupova: *Istraživanja govora* (s fokusom na verbotonalnu metodu i kliničku fonetiku) te *Dani Ive Škarića* (s temama retorike kriznih situacija i liderskog diskursa). Skupština 2023. godine fokusirala se na akademski razvoj i izvještaje. Predstavljen je i najavljen ključni projekt za struku – novi diplomski studij Klinička lingvistika i fonetika (u suradnji Odsjeka za lingvistiku i Odsjeka za fonetiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu), s planiranim početkom izvođenja u akademskoj godini 2024./2025. Organizatori su podnijeli izvještaje o uspješnosti održanih skupova *Istraživanja govora* i *Dani Ive Škarića*, a najavljeno je i izdavanje zbornika radova u čast prof. emerite Vesne Mildner. Glavna vijest skupštine 2024. godine bila je upis standarda zanimanja fonetičar/fonetičarka u Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) u studenom 2023., čime je struka službeno prepoznata u sustavu rada. Potvrđen je početak izvođenja novog diplomskog studija. Također je najavljena promjena vodstva Odjela (Ane Vlah umjesto Ane Vidović Zorić) i organizacija niza fonetskih i retoričkih skupova u 2025. godini, uključujući ponovnu organizaciju *Istraživanja govora* i *Dani Ive Škarića*, te sudjelovanje na međunarodnim događanjima.

Izornoj skupštini u ožujku 2025. prethodila je sjednica Odjela za fonetiku, održana 3. veljače 2025., također na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, uz sudjelovanje

na daljinu, na kojoj se razgovaralo o tranzicijskom periodu te postojanju potrebe za prijevremenim izborima. Uz odobrenje Predsjedništva, potvrđeno je da je najbolja praksa da voditelj Odjela i dalje bude netko od članova prethodnog predsjedništva te da su članovi predsjedništva predstavnici fonetičara iz različitih područja i institucija, s uključivanjem sve brojnijih kolega u privatnom sektoru, odnosno vlasnika obrta i tvrtki.

Znanstveni skupovi Odjela održani u mandatnome razdoblju

Odjel za fonetiku HFD-a u mandatnome je razdoblju organizirao ili suorganizirao dva međunarodna znanstvena skupa, a to su jedanaesta *Istraživanja govora* (Zagreb, 8. – 10. prosinca 2022., u suorganizaciji s Odsjekom za fonetiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu) te *Dani Ive Škarića* (Postira, 19. – 23. travnja 2023.). *Istraživanja govora* okupila su brojne znanstvenike iz osam europskih zemalja (Mađarske, Velike Britanije, Španjolske, Francuske, Slovenije, BiH, Srbije i Hrvatske). Teme u središtu bile su verbotonalna metoda u rehabilitaciji i korekciji stranoga te materinskoga govora, a odabrana je u čast Petru Guberini, u povodu 70 godina objavljivanja njegove knjige *Zvuk i pokret u jeziku*. Druga istaknuta tema bila je klinička fonetika. Pozvani predavači bili su Lorraine Baqué Millet (Autonomno sveučilište u Barceloni) s temom iz područja govorne rehabilitacije, Alice Lee (Sveučilište u Corku) s temom iz područja govorne percepcije te Robert Trotić (Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice), koji je govorio o bilateralnom slušanju s umjetnom pužnicom. U sklopu pretkonferencijskog događaja predavanje je održao Robin Lickley (Sveučilište Queen Margaret, Škotska, Ujedinjeno Kraljevstvo) na temu govornih disfluentnosti. Detaljan prikaz skupa dostupan je u časopisu *Govor*, sv. 40, br. 1, 2023. Na *Danima Ive Škarića* u fokusu su bile teme muške i ženske retorike te retorika krize. Sudionici su bili znanstvenici iz Hrvatske i devet stranih zemalja (Češke, Grčke, Danske, Mađarske, Slovenije, Švedske, SAD-a, Poljske i Portugala). Prezentirana su 32 rada. Pozvana predavačica bila je Cornelia Ilie (Akademija Strömstad, Švedska), koja je govorila o rodnoj retorici i njenim mitovima, a organiziran je i okrugli stol “U potrazi za vremenom Ive Škarića” u čast profesora emeritusa Ive Škarića, na kojemu se raspravljalo o položaju retorike u društvu danas i ostavštini profesora Škarića. Detaljan izvještaj o skupu dostupan je u *Govoru*, sv. 40, br. 2, 2023.

Pored navedenih dvaju skupova, Odjel je, zajedno s Glavnim odborom radionice, bio suorganizator i četvrte Međunarodne retoričke radionice (The International Rhetoric Workshop; IRW) održane u Dubrovniku od 17. do 20. lipnja 2024. Središnje

teme bile su granice i raskrižja, kojim se preispitivala uloga retorike u suvremenom društvu, a radionica se bavila i važnom temom kako retorika oblikuje javno mišljenje o geopolitičkim, etničkim, rasnim i socijalnim pitanjima u kontekstu pravde, održivosti i pomirenja. Na radionici je sudjelovalo 47 sudionika čiji je rad pregledalo devet mentora. Sudionici su dolazili iz Sjeverne Amerike, Europe, Kine, Kazahstana i Libanona. Radionica je uključivala plenarna izlaganja, radne grupe i interaktivne okrugle stolove. Pozvani predavači bili su Dimitris Serafis (Sveučilište u Groningenu), Karma Chávez (Sveučilište u Teksasu) i Lisa Flores (Sveučilište Penn State). Detaljan prikaz radionice dostupan je u *Govoru*, sv. 41, br. 2.

Časopis za fonetiku *Govor*

Časopis za fonetiku *Govor* nastavio je izlaziti dva puta godišnje, održavajući svoju redovitost. U navedenom razdoblju objavljeno je ukupno devet brojeva *Govora*: sv. 38, br. 1 i br. 2 (2021.); sv. 39, br. 1 i br. 2 (2022.); sv. 40, br. 1 i br. 2 (2023.); sv. 41, br. 1 i br. 2 (2024.) te sv. 42, br. 1 (2025.). Od 2024. (sv. 41, br. 1) novi je glavni urednik časopisa postao Marko Liker (Odsjek za fonetiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu), zamijenivši na tom mjestu dotadašnju glavnu urednicu Gordanu Varošaneć-Škarić (Odsjek za fonetiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu).

Zahvala

Za uspješnu provedbu svih navedenih aktivnosti ključan je bio neumoran rad i sinergija cijeloga Odjela. Stoga ovim putem Predsjedništvo upućuje iskrenu zahvalu svim članovima Odjela za fonetiku i HFD-a na predanosti i entuzijazmu. Također, Predsjedništvo zahvaljuje svim pozvanim predavačima, Uredništvu časopisa *Govor*, organizatorima i suorganizatorima skupova, vodstvu Hrvatskoga filološkog društva i njezinim predsjednicima Aniti Skelin Horvat i Davoru Dukiću te tajnici HFD-a Niki Grgurinović na neizmjerne podršci i spremnosti da pomognu u rješavanju problema. Konačno, Predsjedništvo Odjela izražava priznanje i zahvalnost svim fonetičarima u praksi – u kliničkim ustanovama, medijima, obrazovanju i privatnom sektoru – čiji svakodnevni rad potvrđuje primijenjenu vrijednost fonetske struke. S obzirom na najavljeni plan rada u sljedećem četverogodišnjem mandatu, nema nikakve sumnje da će novoizabrano Predsjedništvo istim žarom promicati fonetiku kao temeljnu znanost, povezujući njezine teorijske spoznaje s praksom, ali i novim idejama te poticajima unaprijediti položaj fonetike u znanosti i društvu.